

Η αναγκαιότητα σχολικής συμβουλευτικής

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

- ▶ Τα παιδιά φαίνεται να ευημερούν σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε.
 - Στις περισσότερες προηγμένες χώρες έχουν κατακτήσει υψηλό βαθμό αυτονομίας ακόμα και στον κοινωνικό τομέα:
 - αντιμετωπίζονται από τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς με λιγότερο αυταρχική συμπεριφορά,
 - διαθέτουν τα μέσα ενημέρωσης και το διαδίκτυο, καθώς και πολλές άλλες ανέσεις.
 - Επιπλέον, βρίσκονται σε αρκετά πλεονεκτική θέση ως προς την παροχή υλικών αγαθών και υγειονομικής περίθαλψης συγκριτικά πάντοτε με τις προηγούμενες γενιές.

- ▶ Ωστόσο, μία σε βάθος εξέταση των συνθηκών διαβίωσης των παιδιών στη σύγχρονη κοινωνία απομυθοποιεί την παραπάνω εξωραϊστική εικόνα:
 - Διαπιστώνουμε πόσο επισφαλείς έχουν γίνει οι διαπροσωπικές τους σχέσεις και η επικοινωνία τους ή πόσο εκτεθειμένα είναι στον διαρκώς αυξανόμενο κίνδυνο συναισθηματικής παραμέλησης ή υπερβολικής προστασίας με υπέρμετρες προσδοκίες.
 - Παράλληλα, η αποθέωση των υλικών αγαθών οδηγεί πολλά παιδιά και πολλούς έφηβους σ' έναν άκριτο καταναλωτικό ανταγωνισμό με τους συνομηλίκους τους, ο οποίος τελικά χειραγωγεί τη ζωή τους.
 - Αλλά και στον τομέα της υγείας διαπιστώνεται ανησυχητική εμφάνιση νέων συμπτωμάτων ασθένειας, τα οποία η κλασική ιατρική αδυνατεί να προσεγγίσει με τις παραδοσιακές μεθόδους.

- ▶ Αυτή η εικόνα του σύγχρονου κόσμου, δείχνει πάντως, πόσο έχουν αλλάξει οι συνθήκες μέσα στις οποίες ανατρέφονται τα σημερινά παιδιά και πόσο η ψυχοκοινωνική τους υποστήριξη καθίσταται ανάγκη όλο και πιο επιτακτική.
- ▶ Συνεπώς, η αδήριτη ανάγκη συμβουλευτικής αρωγής δεν αποτελεί ευκαιριακό γεγονός· είναι παρεπόμενο των βασικών μεταβολών στις δομές της σύγχρονης κοινωνίας, κάτω από τις οποίες καλείται να ζήσει ο άνθρωπος και να διαμορφωθούν τα παιδιά και οι έφηβοι.

- ▶ Η συμβουλευτική δε συνίσταται μόνο στην παροχή πληροφοριών ή/και στη στήριξη για την αντιμετώπιση προσωπικών δυσκολιών και διαταραχών, όπως εσφαλμένα έχει επικρατήσει.
- ▶ Η συμβουλευτική στο σχολείο κυρίως προάγει τη διδασκαλία, την εργασία, την αποτελεσματική μάθηση, και τη συμβίωση μέσω της συμμετοχής όλων όσοι εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία

- ▶ Στη συνέχεια επιχειρείται ο εντοπισμός και η ανάλυση των μεταβολών που έχουν συντελεστεί στην κοινωνία, στην οικογένεια και στο χώρο του σχολείου, και κυρίως οι επιπτώσεις τους στα παιδιά και τους έφηβους.
- ▶ Οι μεταβολές αυτές δημιουργούν ανασφάλεια και σύγχυση και προβάλλουν ανάγκες συμβουλευτικής στήριξης.

Μεταβολές στην κοινωνία

- ▶ Η κλειστή κοινωνία της προβιομηχανικής εποχής, στην οποία σχεδόν κάθε μέλος της παρέμεινε εφ' όρου ζωής σε ένα κοινωνικο-επαγγελματικό περιβάλλον, μεταλλάχθηκε σε μία κοινωνία που χαρακτηρίζεται από έντονη κινητικότητα γεωγραφικά και κοινωνικά.
- ▶ Ως εκ τούτου, η διαρκώς μεταβαλλόμενη σύγχρονη κοινωνία απαιτεί από τα μέλη της την ικανότητα αναπροσανατολισμού, ευελιξίας, κινητικότητας, απόκτησης νέων γνώσεων και δεξιοτήτων κ.ά.

- ▶ Όπως προκύπτει από τα ευρήματα σχετικών ερευνών, η δυνατότητα κινητικότητας και η ανάγκη προσαρμογής στις νέες καταστάσεις και απαιτήσεις δεν αποτελούν μόνον ευκαιρία για εύρεση εργασίας, ικανοποίηση επαγγελματικών στόχων και κοινωνικής ανέλιξης.
- ▶ Πολύ συχνά προκαλούν ανασφάλεια και οδηγούν σε ψυχοσυναισθηματικές επιβαρύνσεις, προξενώντας και ψυχολογικά προβλήματα.

- ▶ Άλλο χαρακτηριστικό της σύγχρονης κοινωνίας είναι η καταδυνάστευση του ανθρώπου, ιδιαίτερα των παιδιών και των εφήβων, από τα ηλεκτρονικά ΜΜΕ και το διαδίκτυο.
- ▶ Η διείσδυση των νέων τεχνολογιών σε όλους σχεδόν τους τομείς της κοινωνίας έχει επηρεάσει σημαντικά τη συμβίωση και την επικοινωνία.
- ▶ Είναι ασφαλώς θετικό, που τα παιδιά ασκούνται από μικρή ηλικία στη χρήση των νέων τεχνολογιών. Η δεξιότητα αυτή διευκολύνει και ενθαρρύνει την επικοινωνία με άλλους ανθρώπους παγκοσμίως.

- ▶ Ωστόσο, μπροστά σ' αυτήν την πραγματικότητα εκφράζονται και φόβοι, επειδή η κατάχρηση της τηλεόρασης, του υπολογιστή, του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών περιορίζουν τις κοινωνικές δραστηριότητες των παιδιών και τα εκτρέπουν στην κοινωνική απομόνωση.
- ▶ Επιπλέον, είναι πιθανό τα παιδιά να βιώνουν υπερδιέγερση συγκεκριμένων αισθήσεων, ενώ ο κινητικός, συναισθηματικός και κοινωνικός τους τομέας εξασθενούν λόγω μειωμένων σωματικών δραστηριοτήτων, περιορισμένων δυνατοτήτων κατάκτησης του φυσικού περιβάλλοντος μέσα από το παιχνίδι και περιορισμένων κοινωνικών σχέσεων με συνομήλικους.

- ▶ Η ανεπαρκής ανάπτυξη των παιδιών, η οποία παρατηρείται ως προς την ικανότητα αντίληψης και επεξεργασίας των πληροφοριών, των ψυχοκινητικών λειτουργιών και της κοινωνικής συμπεριφοράς, οφείλεται, εν μέρει, στις παραπάνω συνθήκες ζωής και αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου.

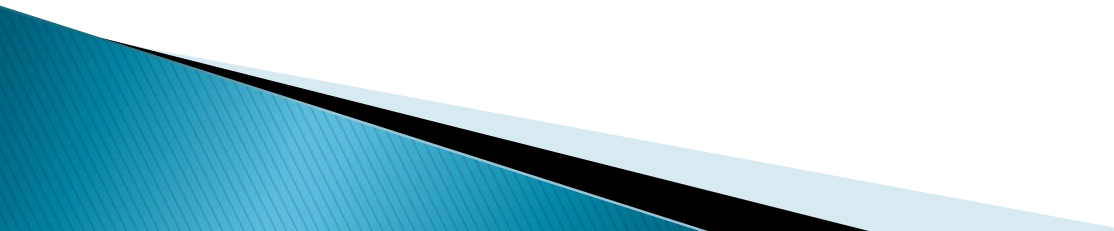
- ▶ Η συγκέντρωση του πληθυσμού στα αστικά κέντρα λόγω της μετεγκατάστασης αγροτικών πληθυσμών και η μετατροπή μικρών πόλεων σε αστικά κέντρα επέδρασε στην ποιότητα ζωής.
- ▶ Η έλλειψη ζωτικού χώρου, χαρακτηριστικό της αστικοποίησης, σε συνδυασμό με την πολυπλοκότητα της οδικής κυκλοφορίας έχουν την εξής αρνητική επίπτωση στα παιδιά:
- ▶ Οι δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο τους περιορίζονται σε κλειστούς χώρους, σε τεχνητά περιβάλλοντα απασχόλησής τους, σε οργανωμένες παιδικές χαρές και σε δρόμους με σταθμευμένα αυτοκίνητα.

- ▶ Η αποξένωση των παιδιών από το φυσικό περιβάλλον, η απομόνωσή τους από την κοινωνία των ενηλίκων και η γενικότερη επιβάρυνση της ψυχικής και κοινωνικής τους κατάστασης είναι αποτελέσματα των παραπάνω συνθηκών.
- ▶ Επιπλέον, τα παιδιά επιβαρύνονται και από την αυξανόμενη μόλυνση του περιβάλλοντος.
- ▶ Οι ανωτέρω παράγοντες επιδεινώνουν την ήδη επιβαρυσμένη ψυχική και κοινωνική κατάσταση των παιδιών και των εφήβων και εξασθενούν το ανοσοποιητικό τους σύστημα.

Μεταβολές στην οικογένεια

- ▶ Οι ραγδαίες μεταβολές στην οικογένεια κατά τις τελευταίες δεκαετίες επιβαρύνουν πολλά παιδιά και πολλούς εφήβους, επειδή δεν ικανοποιούνται επαρκώς οι βασικές ψυχικές και κοινωνικές ανάγκες τους.
- ▶ Στην Ελλάδα η οικογένεια γνώρισε τη δική της συρρίκνωση, περνώντας από τη διευρυμένη πατριαρχική οικογένεια των τριών γενεών στην πυρηνική των δύο γενεών και σε κάποιες περιπτώσεις στη μονογονεϊκή.
- ▶ Αποτέλεσμα των παραπάνω συνθηκών είναι η μετεξέλιξη του χαρακτήρα της οικογένειας, καθώς και η μετάθεση βασικών λειτουργιών της σε θεσμοθετημένα ιδρύματα.

- ▶ Από αυτή τη λειτουργική απώλεια της οικογένειας προκλήθηκαν βαθιές τομές στον προσανατολισμό των προσωπικών ενδιαφερόντων και φιλοδοξιών των συζύγων.
- ▶ Η αυτοπραγμάτωση έξω από την οικογενειακή σφαίρα αναδείχθηκε στόχος και των δύο συζύγων.
- ▶ Οι προαναφερθείσες αλλαγές στην οικογένεια και στο γάμο ερμηνεύουν τη μεγάλη αύξηση του αριθμού των διαζυγίων από τη δεκαετία του 1980 και εξής.

- ▶ Πολλά διαζευγμένα ζευγάρια έχουν παιδιά, συχνά σχολικής ηλικίας.
 - ▶ Το διαζύγιο όμως αποτελεί σημαντικό σταθμό στη ζωή των παιδιών, που τα οδηγεί πολλές φορές σε κρίση, όπως προκύπτει από τα ευρήματα ερευνών και την κλινική εμπειρία.
 - ▶ Μάλιστα, σύμφωνα με έρευνες, η απώλεια ενός γονέα λόγω θανάτου ή διαζυγίου είναι ό,τι φοβούνται περισσότερο στη ζωή τους τα παιδιά κάθε ηλικίας.
-

- ▶ Δεδομένου ότι οι διαλυμένες με χωρισμό οικογένειες δεν είναι σε θέση, τουλάχιστον για ένα χρονικό διάστημα, να προσφέρουν στα παιδιά την απαραίτητη για τη ζωή ασφάλεια, το σχολείο καλείται να αναπληρώσει το κενό αυτό, μολονότι σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υποκαταστήσει την οικογένεια.
- ▶ Σ' αυτό όμως περνούν τα παιδιά αρκετές ώρες της ημέρας, και επιβάλλεται να τους παρέχεται η απαιτούμενη στήριξη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων τους.

Μεταβολές στο σχολείο

- ▶ Όλες αυτές οι κοινωνικές μεταβολές σε συνδυασμό με άλλα δραματικά γεγονότα, όπως η τεχνοκρατία, έχουν επηρεάσει σαφώς και το σχολείο.
- ▶ Εκφράζονται από πολλές πλευρές παράπονα ότι έχει μειωθεί το ενδιαφέρον των μαθητών για μάθηση και ότι έχει αλλάξει και η αντίληψη των εκπαιδευτικών για τη δουλειά τους, που από λειτούργημα εκπίπτει σε στυγνό επάγγελμα.

- ▶ Η ανομοιογενής σύνθεση πολλών τάξεων δυσχεραίνει την ενασχόληση των εκπαιδευτικών και με τα προσωπικά ενδιαφέροντα ή τα προβλήματα των μαθητών.
- ▶ Ανάμεσα στους μαθητές υφίστανται σημαντικές διαφορές αναφορικά με τα κίνητρα, τα ενδιαφέροντα, τις διανοητικές και κοινωνικές ικανότητες, δεξιότητες κ.ά.
- ▶ Η εικόνα του ελληνικού σχολείου κατά την τελευταία δεκαετία άλλαξε και εξακολουθεί να αλλάζει.

- ▶ Για παράδειγμα, αν συγκρίνουμε μια σχολική τάξη του 1980 με μια του 2009, θα διαπιστώσουμε, ενδεχομένως, τα εξής:
 - Ο μαθητής της τάξης του 1980, κατά πάσα πιθανότητα, προερχόταν από παρόμοιο κοινωνικο-οικονομικό στρώμα με τους συμμαθητές του και ανήκε στην ίδια εθνική ομάδα μ' αυτούς.
 - Επίσης, είναι πιθανό να έμενε με τους γονείς του και τα αδέρφια του σ' ένα σπίτι, όπου ο ένας γονέας, συνήθως ο πατέρας, εργαζόταν.
 - Αντίθετα, κάποιοι μαθητές σε σχολική τάξη του 2009 διαφέρουν από τους συμμαθητές τους ως προς το κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο και ως προς την εθνική προέλευση.
 - Επιπλέον, είναι πιθανό κάποιοι να ζουν σε μονογονεϊκές οικογένειες.
 - Στις περιπτώσεις που οι μαθητές ζουν και με τους δυο γονείς, είτε εργάζονται και οι δύο γονείς είτε ο ένας, αν όχι και οι δύο, είναι άνεργοι.

- ▶ Συμπερασματικά, η εποχή της σχετικής ομοιογένειας μιας σχολικής τάξης, ως προς τα παραπάνω χαρακτηριστικά, ανήκει στο παρελθόν. Η διαφορετικότητα της σχολικής τάξης στην αυγή του 21ου αιώνα είναι πραγματικότητα.
- ▶ Η παραπάνω σκιαγράφηση της υφιστάμενης ανομοιογένειας στα σχολεία εξηγεί εν μέρει την αναπόφευκτη εμφάνιση συγκρούσεων στο χώρο του σχολείου.

- ▶ Αυτή, όμως, η οδυνηρή πραγματικότητα δεν πρέπει να επισκιάσει την αλήθεια, ότι ποτέ άλλοτε τα παιδιά και οι νέοι δεν είχαν τόσες ευκαιρίες για εκπαίδευση όσο σήμερα.
 - ▶ Ταυτόχρονα επιβάλλεται να υποστηριχτεί ότι σε καμία άλλη εποχή δεν έπρεπε να διανύονται τόσο επισφαλείς διαδρομές τόσο κατά την εκπαιδευτική διαδικασία όσο και κατά τη μετάβαση από το εκπαιδευτικό σύστημα στην αγορά εργασίας.
 - ▶ Ενώ είναι βέβαιο ότι η αγορά εργασίας απαιτεί όσο ποτέ αυξημένα προσόντα, ωστόσο δεν παρέχει καμία εγγύηση για σίγουρη απασχόληση.
-

- ▶ Η αντίδραση των γονέων στην κατάσταση αυτή είναι γνωστή: καλύτερη δυνατή εκπαίδευση για τα παιδιά τους, προκειμένου να τους εξασφαλίσουν ευνοϊκή αφετηρία για την επαγγελματική τους αποκατάσταση και σταδιοδρομία.
- ▶ Έτσι, οι γονείς επικεντρώνουν όλες τις δυνάμεις τους στο επαγγελματικό μέλλον των παιδιών τους επενδύοντας σ' αυτό υλικά και ψυχικά.
- ▶ Τα περισσότερα παιδιά, μολονότι ενστερνίζονται τις επιθυμίες των γονέων τους, επιβαρύνονται ψυχικά και σωματικά σε υψηλό βαθμό κατά την προσπάθεια να υλοποιήσουν το στόχο τους.

- ▶ Από ευρήματα σχετικών ερευνών προκύπτει με σαφήνεια ότι πολλές οικογένειες που ζουν υπό τις παραπάνω συνθήκες, υφίστανται διάφορες μορφές ψυχικών και κοινωνικών επιβαρύνσεων, ενώ, παράλληλα, οξύνονται οι ψυχικές και ψυχοσωματικές διαταραχές των παιδιών.

- ▶ Οι εκπαιδευτικοί, από την πλευρά τους βιώνουν την αντινομία, την ανασφάλεια και την πίεση για υψηλές επιδόσεις, και γενικά το κλίμα υπό το οποίο οι μαθητές έρχονται στο σχολείο.
- ▶ Πολλοί, μάλιστα, δέχονται την πρόκληση αυτή δίνοντας τον καλύτερό τους εαυτό, προκειμένου να αντιδράσουν στις ανάγκες των μαθητών τους με παιδαγωγικά κατάλληλες συμπεριφορές και στο πλαίσιο του εγχειρήματος αυτού ρυθμίζουν τα όρια της παρέμβασής τους.

- ▶ Λόγω των παραπάνω συνθηκών οι εκπαιδευτικοί, ως επαγγελματική ομάδα, σήμερα, συγκριτικά με τους συναδέλφους τους προγενέστερων εποχών, επιβαρύνονται περισσότερο.
- ▶ Τελευταία ολοένα και περισσότεροι εκπαιδευτικοί υποφέρουν από το φαινόμενο «Burnout» ή όπως χαρακτηρίζεται το «σύνδρομο της εξουθένωσης».

- ▶ Το φαινόμενο αυτό περιγράφει την κατάληξη μίας διαδικασίας κατά την οποία ένα άτομο που αρχίζει την επαγγελματική του σταδιοδρομία με ενθουσιασμό και όραμα, στην πορεία βυθίζεται σε αδιαφορία, αντιδρά με σαρκασμό ή κυνισμό και κάποτε οδηγείται στην κατάρτιση, επειδή διαψεύδονται οι προσδοκίες, εμφανίζονται αναπάντεχες δυσκολίες, συσσωρευμένα προβλήματα, καθώς και γενικότερες απογοητεύσεις στο χώρο της εργασίας

- ▶ Η αδιαφορία, ο κυνισμός και τα άλλα συμπτώματα της εξουθένωσης, ως προστάδια της κατάθλιψης, έχουν ολέθριες επιπτώσεις στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού, στο οποίο η δέσμευση και η ενσυναίσθηση συνιστούν βασικές προϋποθέσεις για την εκπλήρωση των εκπαιδευτικών υποχρεώσεων.
- ▶ Η αποστασιοποίηση, η εσωτερική «μετανάστευση», η αναδίπλωση στον εαυτό του και η κοινωνική απομόνωση απαιτούν αυξημένη ενέργεια, γεγονός που εμποδίζει κάθε άτομο να αντιμετωπίζει ακόμη και συνήθεις καθημερινές υποθέσεις.

- ▶ Έτσι, αυτονόητα η εκπλήρωση των εκπαιδευτικών υποχρεώσεων καθίσταται αδύνατη.
- ▶ Συνεπώς, όσοι εκπαιδευτικοί δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις επαγγελματικές τους υποχρεώσεις, έχουν ανάγκη από διακριτική στήριξη.

Το ελληνικό σχολείο στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές συνθήκες

- ▶ Πώς όμως αντιδρά το ελληνικό σχολείο στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές συνθήκες; Στο βιβλίο «... στα λύκεία σας» τρεις καθηγήτριες ισχυρίζονται αρκετά προκλητικά ότι:

- ▶ «Δεν ξέρουμε σχεδόν τίποτα για τους μαθητές μας ... Αυτό που σίγουρα ξέρουμε, είναι ότι μέσα στην τάξη έχουν όλοι την ίδια ηλικία και πρέπει να έχουν την ίδια ηλικία ανεξάρτητα από τα ενδιαφέροντά τους, τις ιδιαιτερότητές τους, τις κοινωνικές διαφορές τους. Πολλές φορές τυχαίνει να μην μπορείς να συνδέσεις την εικόνα ενός παιδιού που παίζει στο προαύλιο με το συγκεκριμένο παιδί που το βλέπεις από τη μέση και πάνω καθισμένο στο θρανίο του».

- ▶ «Συχνά ακούγονται στους συλλόγους των καθηγητών κουβέντες και απόψεις όπως: ‘ο τάδε είναι καλός’, ‘έξυπνος’, ‘ανήσυχος’, ‘επιμελής’, ‘παπαγάλος’, ‘ώριμος’, ‘πεταχτούλα’, ‘ζωηρή’, ‘θρασύς’, ‘φυτό’, ‘αυθάδης’, ‘αδιάφορος’, ‘αναστατώνει την τάξη’ ή ‘ανεβάζει το επίπεδο της τάξης’. Οι περισσότερες από αυτές τις ετικέτες περιγράφουν το μαθητή ως μονάδα, ως άτομο και παραβλέπουν τις πλευρές της ζωής και της προσωπικότητας του που δεν έχουν αξία χρήσης για το σχολείο».

- ▶ «Δεν ξέρουμε τι κρύβουν οι ψυχούλες τους κάθε μέρα που κάθονται στο θρανίο και μοιάζουν να παρακολουθούν τον αναδιπλασιασμό ή την άσκηση Φυσικής [...] Η αλήθεια είναι όμως πως καμιά επικοινωνία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς γνωριμία. Αλλά βλέπεις, κι εμείς είμαστε άνθρωποι, έχουμε τη δουλειά μας. Εμείς κάνουμε μάθημα. Τι σημασία έχει που ο πατέρας της Τασίας χτες βράδυ μπήκε στην εντατική παρακολούθηση; Στο διαγώνισμα θα πρέπει να πάρει ό,τι έγραψε. Και γιατί, βρε Τασία κλαίς; τι έγινε; [...] Η δουλειά μας είναι να κάνουμε μάθημα. Και πώς θα μάθει κανείς κάτι, όταν βρίσκεται σε τέτοια δύσκολη ψυχολογική κατάσταση; Πώς να θεωρηθεί κάποιος παιδαγωγός, αν δεν ξέρει τι συμβαίνει με τα παιδιά; [...] Ούτε οι μεταξύ των μαθητών σχέσεις ενδιαφέρουν τον καθηγητή».

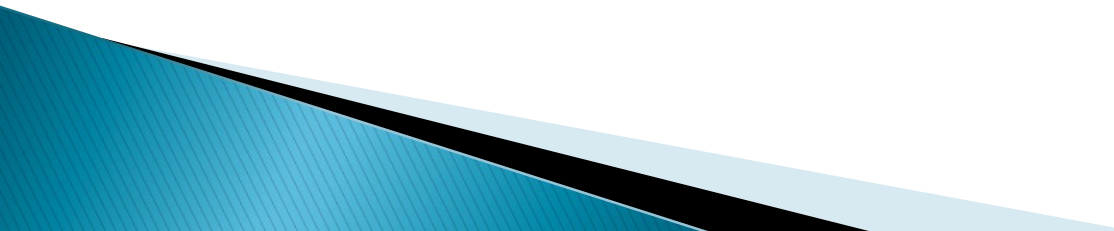
- ▶ Οι παραπάνω προσωπικές εμπειρίες δεν έχουν, ασφαλώς, καθολικό κύρος. Αποτελούν, ωστόσο, βάσιμες ενδείξεις ότι η σχέση των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς, και κατ' επέκταση με το σχολείο, καθώς και η σχέση των μαθητών μεταξύ τους είναι διαταραγμένες.
- ▶ Πράγματι υπάρχουν πολλές ενδείξεις ότι το σχολείο για τους μαθητές είναι ένας χώρος τον οποίο προσεγγίζουν με επιφύλαξη, ουδετερότητα και αδιαφορία.
- ▶ Σημαντικός αριθμός μαθητών βιώνει το σχολείο ως ένα απαραίτητο στάδιο στην πορεία για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ή την εξασφάλιση ενός επαγγέλματος.

- ▶ Κατά τη διάρκεια της σχολικής φοίτησης δε λαμβάνονται υπόψη ή λαμβάνονται πλημμελώς υπόψη τόσο οι προβληματισμοί και οι ανησυχίες όσο και οι ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών.
- ▶ Το σχολείο δεν αγγίζει τη ζωή των μαθητών, δεν έχει κάποιο νόημα γι' αυτούς, δεν τους παρέχει σημαντικές γι' αυτούς εμπειρίες.

- ▶ Το «σχολείο του χθες» δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί επαρκώς στις σύγχρονες ανάγκες των μαθητών και τις αυριανές απαιτήσεις των κοινωνικών ζητημάτων και προβλημάτων. Απαιτείται, λοιπόν, η μεταλλαγή του σε νέο, σύγχρονο σχολείο, ικανό να ανταποκριθεί στις σύνθετες πλέον προσδοκίες.
- ▶ Συνεπώς, είναι επιταγή των καιρών το σχολείο να αναλάβει τον κύριο ρόλο του παράγοντα κοινωνικοποίησης και παροχής βοήθειας, αλλά και στους μαθητές να τους εξασφαλίσει ελεύθερο χώρο και για προσωπικές και κοινωνικές εμπειρίες.

- ▶ Εύλογα, λοιπόν, στο σημείο αυτό τίθεται επιτακτικά το ερώτημα: δύναται το σχολείο να ανταποκριθεί σε ένα νέο διευρυμένο ρόλο, που δε θα περιορίζεται μόνο στον τομέα παροχής γνώσεων, αλλά θα επεκτείνεται και στην προώθηση της προσωπικής και κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών;
- ▶ Να συνδράμει στην προσπάθεια του ατόμου για ολοκλήρωση της προσωπικότητάς του, ώστε να καταστεί μία υπεύθυνη, αυτόνομη, αυτόβουλη και ελεύθερη προσωπικότητα.

- ▶ Τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα είναι εντονότερα. Οι παρεπόμενες κλονισμένες διαπροσωπικές σχέσεις, οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές και τα συνακόλουθα αδιέξοδα των μαθητών επιτάσσουν αναπροσδιορισμό του ρόλου του εκπαιδευτικού, καθώς οφείλει πλέον να αναλάβει και υποχρεώσεις συμβουλευτικής στο χώρο του σχολείου.

- ▶ Στον αντίποδα της παραπάνω θέσης υποστηρίζεται σθεναρώς ότι ο εκπαιδευτικός δεν είναι ο πλέον κατάλληλος να επωμισθεί και το ρόλο του λειτουργού συμβουλευτικής.
 - ▶ Το ήδη «φορτωμένο» με πλειάδα δραστηριοτήτων καθημερινό πρόγραμμά του δεν επιτρέπει την ανάθεση στον ίδιο και ενός τέτοιου πρόσθετου σοβαρού έργου.
-

- ▶ Σύμφωνα προς τα παραπάνω είναι και η διαπίστωση ότι ο εκπαιδευτικός δεν είναι ο «επαΐων» για το έργο αυτό, αφού ούτε εξειδικευμένες γνώσεις διαθέτει ούτε μπορεί να τις αντλεί από παραπληρωματικές της συμβουλευτικής επιστήμες (ψυχολογία, κοινωνιολογία κ.λπ.).
- ▶ Για μία τόσο σοβαρή υπόθεση, όπως η συμβουλευτική, κρίνεται αναγκαίο να ασχοληθούν ειδικοί με ανάλογη επιστημονική θωράκιση.

- ▶ Χωρίς να παραγνωρίζεται η βαρύτητα των ισχυρισμών που προηγήθηκαν, θεωρούμε ότι ο εκπαιδευτικός οφείλει και επιβάλλεται να αναλάβει και το ρόλο του λειτουργού συμβουλευτικής, όπως θα φανεί και από την ανάλυση του ζητήματος στα επόμενα μαθήματα.